

[Fiskeriministeren.]

året. Dette er en yderligere begrundelse for at søge grønlanderne friholdt. Dertil kommer, at man i Grønland ikke fisker sådan med en mindre flåde af store fartøjer, men med en hel række små både, og der er en del linefiskeri, altså fiskeri, der har en helt anden karakter end det, vi her taler om. Derfor tror jeg, det vil være rigtigt at holde Grønland udenfor.

Så ved jeg ikke, om ikke det ærede medlem hr. Risgaard Knudsen har gjort sig skyldig i en misforståelse, for jeg kan nemlig ikke se det nødvendige i at vente med første del af det lovforslag, vi her behandler, indtil landsrådet har talt. Det skulle jo ske i forbindelse med et forslag til lov om internationale reguleringsforanstaltninger vedrørende fiskeri; som skal fremsættes senere, og som vedrører andre områder end dem, der her er tale om. Det har hovedsagelig været farvandedene syd for området ved Bælternes og Sundets nordlige udløb, som har været dækket af konventionen, mens der nu er tale om at bruge bestemmelserne også for Østersøområdet. Jeg tror ikke, man kan tale om at lovgive i blinde, da det ikke har noget med hinanden at gøre. Men jeg kan i øvrigt sige til beroligelse for det ærede medlem, at Grønlands landsråd netop er kommet her til København, og at jeg vil søge at få landsrådets godkendelse til at få disse bestemmelser gennemført.

Det ærede medlem hr. Henry Sørensen antydede, hvad vi skulle sige til USA, men jeg tror, vi bliver nødt til at sige, at det kan ikke nytte noget blot at fremdrage de sædvanlige argumenter, som, så vidt jeg kan se, taler for det danske standpunkt. Jeg tror faktisk, vi bliver nødt til at søge at imødegå agitationen. Vi gør f. eks. allerede det, at vi besvarer hver enkelt skrivelse, der kommer enten til ambassaden i Washington eller til ministerier her i København, og vi har også forskellige andre planer, men jeg havde regnet med, da der nu er stillet to spørgsmål om det til i morgen, ved den lejlighed at kunne give nærmere oplysninger om den side af sagen.

Hermed sluttede forhandlingen.

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Formanden: Efter de faldne udtalelser foreslår jeg, at lovforslaget henvises til et udvalg på 17 medlemmer. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

Første behandling af forslag til lov om ændring af lov om folkebiblioteker m. v.

(Lovforslaget (nr. 82) findes i tillæg A. sp. 1613, fremsættelsen i tidenden sp. 1645).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Lysholt Hansen: Jeg beklager, at kulturministeren har måttet fremsætte lovforslaget om at nedskære tilskuddet til folkebiblioteksvæsenet. Jeg tror, ministeren har været ked af at skulle fremsætte dette lovforslag, som jo i virkeligheden betyder, at kommunerne må give afkald på et statstilskud på 10-12 mill. kr. i det finansår, der begynder nu 1. april. Det vil sige, at kommunerne på en måde er ført bag lyset. De har lavet deres budgetter på biblioteksområdet på et tidspunkt, da de regnede med at få en refusion fra staten på 45 pct. af driftsudgifterne op til 275.000 kr. og 30 pct. af driftsudgifterne derudover. Nu foreslår ministeren at sætte disse satser ned fra 45 pct. til 40 pct. og fra 30 pct. til 27 pct., og det giver altså et provenutab for kommunerne på 10-12 mill. kr. Jeg beklager, at ministeren må fremsætte dette lovforslag, fordi det, så vidt jeg er orienteret, er det eneste af regeringens spareforslag, der rammer kommunerne allerede fra 1. april i år. Alle andre lovforslag, der er fremsat som led i spareplanen, skal, så vidt jeg er orienteret, først have virkning fra 1. april 1972. Men her laver man altså på et specielt område en ordning, der betyder, at kommunerne på et kulturområde må give afkald på et så væsentligt beløb som 10-12 mill. kr.

Jeg vil gerne spørge ministeren, om det er et engangsforetagende, om det er en besparelse, vi kan regne med kun gælder for det år, der begynder nu 1. april, eller om denne nedsættelse af refusionsprocenten også skal gælde i følgende finansår, for så må jeg yderligere beklage det.

[Lysholt Hansen.]

Mit parti har her i tinget i den seneste tid fremsat en række forslag, og disse forslag er blevet afvist af skiftende ministre med den begrundelse, at der sad en række udvalg og arbejdede med de pågældende lovområder, men lige så snart disse betænkninger fra udvalgene forelå, ville regeringen vende tilbage til tingene osv. Man har altså afvist en række forslag fra os med henvisning til udvalg og kommissioner. Nu ved vi, at der sidder et udvalg og arbejder med en ny bibliotekslov, og dette udvalg afgiver betænkning inden for 3 uger. Vi ved også, at statsministeren har meddelt, at vi skal have biblioteksloven til behandling her i folketinget i dette folketingsår, og så må jeg meget beklage, at man på et tidspunkt, hvor det udvalg, som ministeren selv har ønsket skulle arbejde hver eneste uge — og det har det gjort — for at man kan få lovforslaget frem i denne samling, er lige ved at være færdigt med sit arbejde, kommer og slår noget af fundamentet under den nye lov i stykker. Jeg vil meget håbe, at vi under det udvalgsarbejde, som jeg må bede om at få om det foreliggende lovforslag, kan nå til enighed om at udskyde dette lovforslag om en forringelse af tilskuddet til biblioteksvæsenet.

Den ordning, vi har nu med en refusion på 45 pct. af beløb indtil 275.000 kr., og 30 pct. af resten, blev indført i 1965-66. Da havde vi 1.200 kommuner, og af disse lå de 1.140 under 275.000 kr.-grænsen. Der var altså kun 60, og det vil sige de største byer, der kom ind under reglen med de 30 pct. Fra 1. april i fjor, da kommunalreformen trådte i kraft, har vi 274 kommuner, men af dem ligger 140 over grænsen på de 275.000 kr. Det vil sige, at kommunerne allerede nu i kraft af sammenlægningerne har måttet give afkald på et betydeligt beløb i statsrefusion.

Når jeg beklager det så stærkt, skyldes det, at biblioteksvæsenet er dårligst udbygget i vore landkommuner, og vi ved, at en række landkommuner nu er sammenlagt til såkaldte storkommuner. De har haft meget besvær med at lægge budget for hele biblioteksområdet for det finansår, der begynder nu 1. april. De er ikke vant til at bevilge de beløb pr. indbygger til biblioteksvæsenet, som man gør i en række bykommuner, men

man har altså bevilget beløbene i forventning om at få refusion efter de hidtil gældende satser, og nu vælter hele spillet.

Jeg beklager det meget, fordi jeg anser en udvikling af biblioteksvæsenet i de nye storkommuner for at være et meget væsentligt led i bestræbelserne for at tømre kommunerne sammen. Vi ved, at det store problem i de såkaldt store kommuner af landkarakter, altså hvor flere tidligere landkommuner er lagt sammen, er at få dem til at føle sig som en enhed, en ny storkommune, og i dette forsøg på at tømre kommunerne sammen er biblioteksvæsenet et helt afgørende led for mig at se — og jeg ved også for ministeren. Jeg ved, at ministeren har rejst rundt og holdt møder — og det vil jeg gerne rose ministeren for — og opfordret kommunalfolk til virkelig at gøre en indsats for udbygning af biblioteksvæsenet, ikke alene ved anvendelsen af bogen i biblioteksarbejdet, men også ved en række av-midler og en række kulturelle arrangementer. Men ministeren har jo ikke haft ret mange penge til at bakke det op med, og nu kommer ministeren så og må skære 10-12 mill. kr. væk. Det beklager jeg meget, også fordi det er helt klart, at en nedskæring af tilskuddet som den, der er tale om her, decideret vil ramme landkommunerne, der nu skulle gå over til gradvis at indføre heltidsbetjening; den nuværende lov pålægger faktisk så godt som alle de nye kommuner at gå over til heltidsbetjening. Der er måske nogle, der siger: ja men det går meget godt med den deltidsbetjening, man har med lærerne, men det gør det jo ikke. Realiteten er, at i et bibliotek i en landkommune, hvor man har deltidsbetjening — og det gælder i gennemsnit for alle landets deltidsbiblioteker — har man et udlån pr. indbygger pr. år på 1,8 bind. Men lige så snart der er en bibliotekarisk betjening, altså en sagkundskab på, kommer man op på 5,6 bind, og det vil sige, at i landkommunen har man normalt kun et udlån af bøger, der er en tredjedel af bykommunens, og det er bestemt ikke, fordi behovet ikke er til stede i landkommunen; det viser undersøgelser, som er foretaget bl. a. af det udvalg, som arbejder med den nye bibliotekslov, og så er det simpelt hen synd, at man på nuværende tidspunkt, hvor vi står over for at skulle behandle en ny bibliotekslov, forringer mulighederne i land-

[Lysholt Hansen.]

kommunerne. Jeg beklager det meget, og jeg tror, at ministeren personlig beklager det lige så meget, som jeg gør.

Det lovforslag får også nogle konsekvenser med hensyn til det beløb, der ydes til forfatterne, og jeg kan da også se, at den nye formand for Forfatterforeningen har sat sig til ordførerbordet. Jeg glæder mig til at høre fagforeningsformandens milde røst heroppefra med krav om flere penge, og jeg skal da så sige på forhånd, at det vil fagforeningsformanden finde støtte for hos os. Dette lovforslag vil betyde, at tilskuddet til forfatterne falder endda ganske klækkeligt, idet tilskuddet til forfatterne jo står i forhold til statens tilskud, nemlig 6 pct. Ministeren antyder i bemærkningerne en eller anden form for imødekommenhed. Nu er jeg spændt på, hvordan forfatterkravet om flere penge forenes med at være konservativ ordfører, men det ved vi, når hr. Lembourn har talt. Jeg kan i hvert fald sige på forhånd, at vi synes ikke, forfatterne bør betale dette gilde her, og jeg håber meget på, at det heller ikke bliver kommunerne. Jeg synes, regeringen skulle holde sin sti ren i den henseende, at hvad der gennemføres af nedskæringer for kommunerne, skal kommunerne vide på det tidspunkt, da de lægger deres budgetter, det vil sige, at man ikke skærer ned for det år, der begynder nu pr. 1. april. Men jeg beder altså om, at vi får lejlighed til at drøfte dette og måske også få det ind i den drøftelse, der skal komme af en kommende bibliotekslov.

Lembourn: Hr. Lysholt Hansen beklagede dette spareforslag, og det tror jeg vi alle gør. Det er ikke nogen lykkelig ting, at vi skal til at indføre begrænsninger i den kulturelle service, men der skal jo altså spares, og så må det gælde alle, og uanset at jeg — som hr. Lysholt Hansen nævnte det — altså også er fagforeningsformand, så mener jeg ikke, at det tillader mig at fritage mine egne fra at deltage i den almindelige besparelspolitik.

Ligesom hr. Lysholt Hansen vil jeg også gerne spørge ministeren, om man har tænkt sig, at dette skal være en permanent eller en midlertidig ordning. Det vil være meget glædeligt, hvis vi fik det svar, at det kun var tænkt som noget midlertidigt. Men hvis

det ender med at blive en permanent ordning, så opstår der, som hr. Lysholt Hansen sagde, et specielt problem med hensyn til det rådighedsbeløb, som gives til forfatterfonden. Som jeg sagde, må også forfatterne bidrage til besparelspolitikken, de kan ikke som den eneste gruppe forlange at få stigende indtægter, når andre ikke får det, men til gengæld må de med en vis rimelighed kunne sige til kulturministeren: at vi ligefrem skal gå ned i indtægt, at vi som den eneste gruppe i samfundet ikke alene skal pålægge os beherskelse med hensyn til indkomststigninger, men skal afgive 700.000 kr. af den indkomst, som vi hidtil har haft, er vel ikke rimeligt? Derfor vil jeg gerne takke ministeren for, at han i den skriftlige fremsættelse nævner, at dette ikke ville være rimeligt, og at han vil forsøge på at finde en kompensation for beløbet andetsteds. Jeg ved ikke, om det nu er tidspunktet at få opklaret, hvorledes dette skal gøres, men jeg regner med, at vi i udvalget får en klaring på dette problem.

Skulle det imidlertid vise sig, at loven bliver permanent, vil det vel ikke kunne lade sig gøre år efter år at finde kompensation et eller andet sted. Så mener jeg, at der må ske en ændring af den procent, hvormed rådighedsbeløbet udregnes i forhold til stats-tilskuddet, således at man over procenten giver forfatterfonden den kompensation, som ligger bag rådighedsbeløbet, således at det øjeblikkelige tab på 700.000 kr. ikke bliver til et permanent tab. Men jeg går ud fra, at det løfte, som ministeren har givet i sin fremsættelse, også vil blive opfyldt. Forfatterne må altså acceptere, at der ikke bliver nogen stigning i deres biblioteksafgift, hvad de dybt må beklage, men der bliver heller ikke noget direkte fald.

Det konservative folkeparti kan anbefale lovforslaget; vi gør det med beklagelse, men vi betragter det som en nødvendig del af en saneringspolitik.

A. Chr. Andersen: Det er nok rigtigt, som hr. Lysholt Hansen sagde, at kommunerne nok ikke modtager dette lovforslag med større glæde, idet det sætter driftstilskuddene ned også for det kommende år, for hvilket man har lagt budget, man har derfor ikke mulighed for at få fat på pengene på anden måde. Kunne man ikke godt have

[A. Chr. Andersen.]

ventet et år mere, ligesom man gør for de andre loves vedkommende?

Jeg vil lige pege på enkelte ting i forbindelse med dette tilskudssystem med en lidt højere procent i refusion af det første beløb og en mindre af resten. Der er flere ting, som gør, at man nok burde ændre det. Hr. Lysholt Hansen var også inde på det. Vi har jo fået en helt anden kommunestruktur, og der kan være grund til at overveje, om man skal over til et helt andet system end dette med en procentdel af et bestemt beløb. Det er altså 275.000 kr., som er grænsen nu; spørgsmålet er, om den er rimelig, hvis vi i det hele taget skal have nogen. Man kunne jo også tænke sig muligheden af at gå over til simpelt hen at give tilskud pr. indbygger.

En ting, som spiller en stor rolle, er udgiften til bygninger. Der er en meget stor forskel på det tilskud, en kommune får, når den selv har sin biblioteksbygning, og det, den får, hvis den lejer sig ind i andet byggeri. Der er en stor fordel ved at leje sig ind i andet byggeri, og det kan dog vist ikke være rimeligt.

Jeg kan ellers på mit partis vegne anbefale lovforslaget, der sammen med de andre besparelseslove skulle medføre en besparelse på en del millioner på statens budget.

Meta Ditzel: Som man jo nu har forstået, drejer dette lovforslag sig altså om en nedsettelse af statens tilskud til folkebibliotekernes driftsudgifter, og jeg må på mit partis vegne give tilslutning til lovforslaget som et led i besparelsesplanen.

I øvrigt må man vel formene, at de allerfleste forstår nødvendigheden af de besparelser, vi prøver at gennemføre, og forstår, at de selvfølgelig må fordeles over forskellige områder, selv om man nok så meget kan beklage det.

Så synes jeg i øvrigt, at der er al mulig grund til at se hen til, at der kommer et lovforslag om en revision af loven om folkebiblioteker nu i foråret. Da vil man få lejlighed til at drøfte alle problemer, herunder såvel det spørgsmål angående bygninger, som nu har været berørt, som de kulturelle aktiviteter, som netop kulturministeren er så interesseret i at bibliotekerne tager op, og også spørgsmålet om forfatterfonden.

Jeg vil også gerne pege på, at jeg synes, det viser kulturministerens positive indstilling i det hele taget, at han netop gør opmærksom på, at man må tage fat på et sådant spørgsmål som forfatterfondens forhold i hele problemstillingen her.

Jeg vil altså anbefale dette lovforslag til en hurtig behandling og en efterfølgende hurtig vedtagelse, og så kan vi forhåbentlig inden længe gå i gang med den virkelige folkebibliotekslov.

Gunhild Due: Da vor ordfører, hr. Poul Dam, er forhindret i at være til stede, skal jeg kun knytte et par korte bemærkninger til lovforslaget.

Vi er som bekendt i SF ikke tilfreds med den overvæltning af økonomiske byrder fra stat til kommune, som finder sted under denne regering, og det er jo også det, der sker nu. Personlig mener jeg, at det specielt er farligt på de kulturelle områder, fordi vi godt ved, at det første sted, de fleste kommuner forsøger at spare, når de økonomisk er i klemme — og det er de jo så at sige alle sammen i denne tid — er på de kulturelle ordninger.

Vi har en biblioteksordning herhjemme, som er god, som er et af de kulturelle goder, der også når langt ud i befolkningen i modsætning til så mange andre, og ikke mindst når det ud til børn og unge. I stedet for at beskære bibliotekernes muligheder bør de have mulighed for at udvikle sig. Jeg har netop haft lejlighed til at se starten af en stor bogbus, der nu har kørt rundt i landsogne og udkanten af en provinsby i 4 måneder, og allerede nu kan man se, at bogudlånet er steget meget stærkt i de områder, fordi det simpelt hen er blevet nemmere for folk at låne, og man har oven i købet kunnet konstatere, at mennesker, som egentlig ikke ville finde det naturligt at gå ind på et stort bibliotek, glad benytter sig af denne bus.

Jeg mener altså, at vi tvært imod at skære ned må give muligheder for, at biblioteker og i øvrigt også andre kulturinstitutioner kan ekspandere, kan få muligheder for at komme mere ud, end det hidtil har været tilfældet, og derfor vil jeg naturligvis gå imod dette lovforslag.

Jeg forstår, at ministeren er opmærksom på de problemer, der knytter sig til forfat-

[Gunhild Due.]

terfonden, og det ser jeg selvfølgelig med tilfredshed, men selve lovforslaget er vi altså imod.

Kjær Rasmussen: Stort set er der kun at sige om dette lovforslag, at det vil få samme uheldige virkninger som regeringens øvrige spareforslag. Ingen kommune vil vel under en tommelskruestram økonomi drømme om f. eks. at gå ud på lånemarkedet for at afbøde virkningerne af et forslag som det, vi behandler her, og som de andre lovforslag til ændret byrdefordeling har lovforslaget sine værste virkninger i de dårligst funderede kommuner. Som et eksempel kan jeg nævne, at den ændrede fordeling f. eks. for en kommune som Esbjerg vil komme til at betyde en merudgift på ikke mindre end 185.000 kr., hvilket jo ikke er et ganske lille beløb, når en bogkonto eller en av-konto skal skæres ned. En stedvis ringere publikumsbetjening vil utvivlsomt blive følgen af lovforslaget.

Kulturministeren betyder jo, at han vil afbøde eller i hvert fald søge at afdæmpe lovforslagets virkninger for forfatterfondens vedkommende, men han siger intet om, hvad han vil gøre, fordi bibliotekernes særlige rådighedssum automatisk nedskæres som følge af lovforslaget. Det fortjener at blive nævnt, at denne sum i årenes løb stort set er det eneste beløb, hele landets biblioteksvæsen har haft til rådighed til eksperimentel virksomhed. Da summen i øvrigt bruges til støtte til en ellers ikke rentabel sektor inden for biblioteksvæsenet, f. eks. forskellige publikationer, det ikke kan svare sig at udsende på et frit kapitalistisk marked, ja, så er der en alvorlig fare for, at man vil vedblive at støtte publikationsvirksomheden, hvorimod det er lettere at skære eksperimenterne væk, for dem er der jo ikke andre end staten til at støtte.

Der er som sagt tale om et forslag fra regeringens sparekasse, og VS' holdning til dette lovforslag ligner naturligvis den, vi har indtaget til de fleste andre sammesteds fra. Vi finder det helt urimeligt — og det kan ikke siges for tit — at den siddende regering gang på gang kommer med spareforslag, hvis virkninger er usociale, medens samme regering ikke er til at råbe op, når

det drejer sig om forslag, der skal sikre staten yderligere indtægter, og her tænker jeg naturligvis på de skatteforslag, som VS har fremsat her i folketinget. Vores holdning til det foreliggende lovforslag er altså den, at vi må gå imod det.

Ministeren for kulturelle anliggender (K. Helveg Petersen): Ordførerne er jo enige om at beklage, at det er nødvendigt at skride til en aktion af denne karakter. Regeringspartierne giver tilslutning til det, fordi de indser nødvendigheden af det, medens oppositionspartierne ikke kan indse denne nødvendighed. Vi har i kulturministeriet måttet deltage i besparelserne, som andre ministerier har måttet gøre det, og her må man så lægge mærke til, at bibliotekerne er en afgørende, dominerende post på vore budgetter, og vi havde ikke nogen mulighed for at gå uden om denne store institution.

Jeg er enig i, at det naturligvis er ubehageligt, når der gribes ind over for budgetter, der er lagt, men jeg vil da gerne pege på, at man jo her har nogle muligheder for at gennemføre besparelser. Med god vilje vil man kunne, mener jeg, gennemføre besparelser i den situation, man står over for, holde igen med hensyn til boganskaffelser. Forholdet er jo det, at af kommunernes budgetter på i alt 300 mill. kr. til biblioteksvæsenet andrager de 30 pct. udgifter til bøger. Der er altså her nogle muligheder i den konkrete situation. Indkøb af audiovisuelt materiale melder sig også som et område, visse lokaleudgifter må man kunne holde igen på, anskaffelse af inventar og kontorteknisk apparatur ligeså. Der er altså et register af muligheder, som kommunerne, om end det gør ondt, kan benytte sig af uden at det er uoverkommeligt for dem. Det er ikke uoverkommeligt at gennemføre besparelser af denne karakter i en situation, hvor det almindelig er kendt — og det tror jeg alle kredse er enige om — at der må holdes igen på udgifterne, og man kan altså ikke holde dette område udenfor i den situation, vi er i.

Så vil jeg sige, at når man taler om nedskæring, må man gøre sig klart, at det, der sker, er, at man fastholder de beløb, der er på finansloven for 1970-71, uændret. Det vil sige, at vi regner med, at beløbet på finanslovsforslaget 1971-72 svarer til de

[Ministeren for kulturelle anliggender.]

98.580.000 kr., der er opført på finansloven 1970-71. Der er altså ikke tale om nedskæring i forhold til det beløb.

Så rejste hr. Lysholt Hansen det spørgsmål, om dette var en varig ordning, om det var noget, der skulle gælde frem i tiden. Hertil vil jeg sige, at der jo, inden folketinget hjemsendes, kommer et forslag til en ny bibliotekslov. Ikke at dette lovforslag vil kunne gennemføres i dette folketingsår, men det vil blive lagt frem til debat, og derved indtræder en situation, som for så vidt gør, at vi skal starte på en frisk. Vi er jo nødsaget til, når en sag forelægges i folketinget, da at erkende, selv om man har andre hensigter, at her er vi i en anden situation. Jeg mener, at de forslag, der arbejdes med i det udvalg, som hr. Lysholt Hansen nævnte, udvalget vedrørende en revision af biblioteksloven, nu vil blive lagt frem i en betænkning, og så vil der i ministeriet blive udarbejdet lovforslag, der så vil komme til folketinget. Og så bliver det folketingets opgave på baggrund af det lovforslag, der kommer, at tage stilling til den fremtidige udvikling.

Det er rigtigt, at jeg er meget optaget af tanken om, at der igennem den ny bibliotekslov kan skabes baggrund for at sikre aktiviteter af forskellig karakter, der modsvarer de ønsker, der findes rundt omkring i landet om, at nye opgaver tages op. Jeg vil også tro, at der i regering og folketing vil være forståelse for, at disse ting er så vigtige, at de uanset de økonomiske hensyn, der taler derimod, må fremmes, men det, jeg blot vil sige hermed, er, at den omstændighed, at vi står over for et lovforslag i folketinget, gør, at vi vil befinde os i en ny situation.

Så må jeg føje til, at det er muligt, uden at jeg i dag tør sige noget sikkert om det, at vi kommer til at diskutere ændringer med hensyn til byrdefordelingen. Jeg tør ikke sige, hvilken sats man vil låse sig fast på i lovforslaget, fordi der ikke er udarbejdet noget lovforslag, men der ligger her betydelige spillemuligheder, og jeg understreger det, fordi det betyder, at en debat om, hvad der skal ske i finansåret 1972-73 og fremover, ikke er relevant på dette tidspunkt, hvor vi står uden den baggrund af viden, som vi må have just foran fremsættelsen af et lovforslag, der tager nye aspekter, nye

perspektiver, op til almindelig åben debat her i tinget. Så afhænger det af, hvordan man vil prioritere disse ting i forhold til andre ting, og dermed er vi altså ude i en anden situation, som jeg nu har understreget det et par gange.

Må jeg sige med hensyn til forfatterhonorarerne, at jeg ved fremsættelsen af lovforslaget udtalte, at jeg ville undersøge, hvorledes der kunne ydes forfatterne kompensation for den nedsættelse, der automatisk fulgte efter bestemmelserne, altså den lovtekniske følge af lovforslaget, og jeg føjede til, at jeg håbede, vi ville nå igennem til en rimelig løsning. Jeg kan ikke i dag sige noget konkret om, hvordan vi kan nå igennem til en sådan løsning, men det er et spørgsmål, som vi vil få mulighed for at tage op under behandlingen af lovforslaget i udvalget.

Jeg takker for den tilslutning, der er givet til lovforslagets gennemførelse.

Lysholt Hansen: Jeg håber, vi under det udvalgsarbejde, der skal komme, vil møde en lidt mere positiv indstilling både fra ministerens og fra regeringspartiernes side end den, vi har mødt her i salen.

Specielt vil vi gerne have belyst, hvorledes man generelt forholder sig fra regeringens side over for de såkaldte små refusioner. Denne biblioteksrefusion er jo den eneste af de såkaldte små refusioner, der indtil nu er rørt ved. Jeg synes, det ville være naturligt, om man lod dette indgå i den samlede byrdefordelingsplan mellem stat, amter og kommuner og ikke foregreb noget her.

Jeg er glad for ministerens bemærkning om, at dette ikke — det var godtnok lidt tågesnak, men alligevel — greb ind i det følgende finansår. Jeg tror, jeg har opfattet det rigtigt — og jeg vil i hvert fald arbejde ud fra, at jeg har opfattet det rigtigt — at der ikke er tale om en fortsat besparelse. Men må jeg ikke have lov at sige, at vi havde indtil 1964-65 en lov, der betød et statstilskud på 28½ pct. af de samlede udgifter. Nu har vi en lov, der har bragt statens tilskud ned på omkring et sted mellem 30 og 31 pct., altså af de samlede driftsudgifter, og det er en af de ting, jeg gerne vil have belyst i udvalget: hvor langt er vi kommet ned? For man skal ikke glemme, at

[Lysholt Hansen.]

faren her ligger i, at kommunerne siger: vi skal ikke have folketing og lovgivning og tilsyn og andre til at blande sig i tingene, hvis der ikke på en eller anden måde er penge i det fra statens side. Vi er med denne refusionssats kommet så langt ned, at det vel nok er en af de laveste refusionssatser, der findes, og jeg vil meget nødig, at vi skal give afkald på refusion fra statens side på netop dette område, fordi det er så afgørende for mig, at vi prøver at fremme udviklingen i kommunerne, at vi prøver at arbejde de nye storkommuner sammen og i øvrigt også de kommuner, hvor bykommuner og landkommuner er lagt sammen. Her har man et felt, hvor man kan vise borgerne, at man får noget nyt for skatten ved sammenlægningen, nemlig et godt stykke kulturelt arbejde, et godt stykke biblioteksarbejde.

Så sagde fru Meta Ditzel, at de fleste forstår nødvendigheden af besparelser. Sådan noget snak. Her er jo ikke tale om besparelser. Her er tale om at læsse en byrde over på kommunerne. Borgerne skal bære byrden alligevel. Staten sparer den. Der står direkte i ministerens fremsættelsestale, at der er lagt til grund,

„at der gennemføres en aktivitet på dette område svarende til de godkendte budgetter.“

Budgetterne, som kommunerne har lagt, skal altså holdes, dvs. der skal ikke spares noget, hvis det står til ministeren, og heller ikke hvis det står til mig, men jeg tror bare, at kommunerne vil skære aktiviteten ned, og det er synd netop i det år, hvor vi prøver at kitte de nye kommuner sammen.

Jeg vil gerne sige til hr. A. Chr. Andersen, at jeg er også af den opfattelse, at vi nok må finde frem til en ensartet tilskudsprocent. Jeg tror, det er det rigtige. Jeg skal ikke forudskikke, hvad resultatet bliver af udvalgsarbejdet, men jeg vil da gerne sige, at jeg på forhånd vil være modstander af et tilskud pr. indbygger, for det er jo at begunstige de kommuner, der ingenting laver, så kan de køre løbet, hvorimod de, der gør noget ved det, som skaber aktiviteter på den kulturelle front, som kommunens borgere kan lide, selv skal betale ekstra for det.

Den lovgivning på kulturområdet, vi skal gennemføre i de kommende år, må for mig

at se være en lovgivning, der er en hjælp til selvhjælp i kommunerne, der bakker et godt initiativ op og gør, at kommunerne udfører det stykke kulturarbejde, som de i øvrigt har sat så voldsomt ind på de seneste år af en bestemt grund — hvis jeg må sige det: fordi der er ved at være stemmer også i kultur, heldigvis.

Ministeren for kulturelle anliggender (K. Helveg Petersen): Kun ganske kort dette, at det jo ikke vil være muligt for mig på dette tidspunkt at sige noget om, hvordan denne procentsats kan fastlægges, men jeg vil gerne understrege det, som hr. Lysholt Hansen sagde, at vi her har at gøre med et område, som har en vældig interesse hos borgerne rundt om i kommunerne, og derfor tror jeg også, at biblioteksnettet vil blive udbygget, selv om der skulle blive tale om en vis ændring med hensyn til satserne. Det er i hvert fald sandt og vist, at her er der et område, der har interesse. Jeg er desværre ikke så sikker på, at man kan sige det om alle andre kulturelle opgaver, men lad os håbe, at den udvikling kommer også på de andre områder.

Hermed sluttede forhandlingen.

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Formanden: Efter de faldne udtalelser foreslår jeg, at lovforslaget henvises til et udvalg på 17 medlemmer. Hvis ingen gør indsigelse imod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

Første behandling af forslag til lov om ændring af lov om statstilskud til kunstmuseer.

(Lovforslaget (nr. 91) findes i tillæg A. sp. 1883, fremsættelsen i tidenden sp. 1762).

Formanden: Sammen med denne sag foretages den følgende sag på dagsordenen, nemlig:

Første behandling af forslag til lov om ændring af lov om kulturhistoriske lokalmuseer.

(Lovforslaget (nr. 92) findes i tillæg A. sp. 1947, fremsættelsen i tidenden sp. 1767).